

Správa o prezentácii srbskej politickej scény v médiách počas posledných dní vlády Slobodana Miloševića (19. september - 2.október 2000).

Správa o prezentácii srbskej politickej scény v médiách počas posledných dní vlády Slobodana Miloševića (19. september - 2.október 2000).

[Grafy - Diagrams](#) (Microsoft Excel 97/2000)

[Grafy - Diagrams](#) (Microsoft Excel 97/2000, [zipped](#))

V Bratislave 9. októbra 2000.

MEMO 98 v spolupráci s MEdiaWorks realizuje nezávislý a nadstranícky projekt systematického monitorovania mediálnej prezentácie predstaviteľov politických strán a ostatných politicky relevantných subjektov v srbských médiách.

Táto správa sa týka monitorovania médií, ktoré sa uskutočnilo od 19. septembra do 2. októbra 2000. Na jeho vyhodnotenie bola použitá kvantitatívna a kvalitatívna analýza. Pomocou kvantitatívnej analýzy sa zisťoval priestor venovaný politicky relevantnému vysielaniu. Cieľom kvalitatívnej analýzy bolo zistiť či bol obsah informácií o politických stranách a kandidátoch pozitívny, neutrálny alebo negatívny.

Predmetom monitoringu boli spravodajské relácie televíznych staníc RTS, Studio B, TV BK, a denníky Blic, Glas, Vecernje novosti a Politika. Monitoring MEMO 98 zistil veľké rozdiely v charaktere správ ponúkaných jednotlivými médiami, ako aj v spôsobe, akým boli významné politické subjekty vykresľované.

- **Najviac priestoru v štátnej televízii RTS dostal S. Milošević (1:19:22) a bol zobrazený iba pozitívne a neutrálne. V. Koštunica získal naopak minimum (0:05:59) a jeho obraz bol negatívny a neutrálny.**
- **Televízie RTS a TV BK ako aj denníky Politika a Vecernje novosti prezentovali zvýšený počet informácií o Armáde JZR.**

Táto správa obsahuje výsledky monitoringu vybraných srbských médií v súvislosti s prezentáciou srbskej politickej scény počas posledných dní vlády Slobodana Miloševića. Nálezy z monitoringu nadväzujú na výsledky predchádzajúcej správy publikovanej (20.9. v JZR a 22.9.2000 na Slovensku) pred prvým kolom volieb v JZR. V tom čase mal monitoring médií prvoradý význam pre informovanosť srbskej verejnosti v súvislosti s jej kvalifikovaným rozhodovaním sa vo volebných miestnostiach. Výsledky mediálneho monitoringu mali význam aj ako prostriedok spätnej väzby pre novinárov a monitorované médiá, ako zrkadlo stavu médií a ich konania v súvislosti s potrebou korektnej a objektívnej informačnej kampane pred voľbami.

Výsledky tejto správy sú odrazom stavu srbských médií v čase tesne pred zmenou politickej situácie v JZR, ku ktorej prišlo pri prevzatí vlády opozičnými subjektami. Výsledky správy odrážajú obdobie

polarizovanej mediálnej scény, kde boli médiá rozdelené na tie, ktoré podporovali politiku vládnych strán a S. Miloševića a ostatné, informujúce o aktuálnom politickom vývoji v JZR skôr z opozičného hľadiska.

V súvislosti s výsledkami prvého kola prezidentských volieb médiá, podporujúce provládne subjekty prevažne neinformovali o aktivitách opozičných subjektov a o vzrastajúcom napätí v krajine. Naopak, témy prevažujúce v týchto médiách nadväzovali na dlhotrvajúci trend v informovaní verejnosti, pozostávajúci z produkcie pozitívnych správ o výsledkoch vlády koalície SPS-JUL a aktuálne sa prejavila aj istá blokáda informácií o vzrastajúcom napätí v krajine, vyplývajúcom z nejednoznačných výsledkov prvého kola prezidentských volieb. Ostatné médiá sa tematicky sústreďovali na pozitívnu prezentáciu opozičného kandidáta V. Koštunicu a spochybňovali konanie štátnych orgánov v súvislosti s nejasným procesom sčítavania volebných hlasov a následnými kontroverznými výsledkami volieb.

Elektronické médiá

Štátna televízna stanica **RTS** má pokrytie takmer v celom Srbsku. Oproti predchádzajúcemu obdobiu monitoringu, ktoré zahŕňalo predvolebnú kampaň v období 29.8.2000 – 18.9.2000, sa prezentácia opozičného zoskupenia DOS zvýšila s 5% na 13%, ale jeho obraz bol iba negatívny a neutrálny. Vládnucie inštitúcie a vládna koalícia boli vykresľované zväčša pozitívne a neutrálne. Veľký priestor dostala armáda a to 11%, pričom väčšina informácií bola pozitívna a neutrálna. Z prezidentských kandidátov výrazne zvíťazil S. Milošević (1 hod 19 min), ktorý bol zároveň prezentovaný iba pozitívne a neutrálne. Opozičný kandidát V. Koštunica bol v RTS prezentovaný iba 6 minút a to neutrálne a negatívne.

Studio B sa zameralo v monitorovanom období hlavne na prezentáciu prezidenta S. Miloševića a vlády Srbska, ktorí spolu získali 32% priestoru a ich obraz bol iba pozitívny a neutrálny. Vládna koalícia (bez SRS) získala celkovo 28% priestoru, pričom prevažná väčšina informácií bola pozitívna a neutrálna. Opozičná koalícia DOS získala 17% priestoru a jej hodnotenie bolo zväčša neutrálne. Z prezidentských kandidátov dostal najviac priestoru S. Milošević (27 min.), ktorý bol zároveň prezentovaný iba pozitívne a neutrálne. Opozičnému kandidátovi V. Koštunicovi boli v Studiu B venované iba 3 min. priestoru. Informácie mali neutrálny charakter.

TV BK je súkromná televízna stanica. V monitorovanom období venovala **TV BK** koalícii DOS 17% priestoru. Obraz DOS bol prevažne negatívny a neutrálny. V súvislosti s priestorom pre DOS ide o výrazný posun, keďže v predchádzajúcom monitorovanom období TV BK tento najväčší opozičný subjekt ignorovalo. Vládne inštitúcie a vládna koalícia boli prezentované zväčša pozitívne a neutrálne. Veľký priestor dostala armáda a to 9% priestoru. Z prezidentských kandidátov výrazne zvíťazil S. Milošević (53 min.), ktorý bol zároveň prezentovaný iba pozitívne a neutrálne. Opozičný kandidát V. Koštunica dostal v TV BK priestor 8 min., ktorý mal neutrálny charakter.

Tlačené médiá

Blic poskytol 49% priestoru Demokratickej opozícii Srbska, pričom bola vykreslená zväčša pozitívne a neutrálne. Vládne inštitúcie a vládna koalícia (bez SRS) získali 37% priestoru a ich obraz bol prevažne negatívny a neutrálny. Z prezidentských kandidátov dostal najviac priestoru opozičný kandidát V. Koštunica (2359 cm²), ktorý bol zároveň prezentovaný iba pozitívne a neutrálne. S. Milošević bol prezentovaný na 1612,50 cm² a to prevažne negatívne a neutrálne. Z výsledkov monitoringu najsledovanejšieho denníka Blic vyplýva výrazný posun od vyváženého a v podstate vyrovnaného poskytovania informácií o politických subjektoch smerom k pozitívnej prezentácii opozície.

Glas si zachoval taký istý pomer zastúpenia informácií o monitorovaných subjektoch, ako v predchádzajúcom období monitoringu. Glas poskytol 43% priestoru Demokratickej opozícii Srbska s najväčším počtom neutrálnych informácií. Koalicii SPS-JUL, prezidentovi S. Miloševićovi a vláde sa ušlo 27% priestoru, pričom kritike zo strany tohto denníka boli podrobení najmä členovia SPS-JUL a prezident S. Milošević. Priestor dostala armáda - 5% pričom prevažovali negatívne a neutrálne informácie. Viac priestoru dostal V. Koštunica, ktorý bol vykreslený najmä v neutrálnom svetle, kým úradujúcemu prezidentovi sa ušlo menej priestoru a viac kritických zmienok.

Tlačené médiá (pokiaľ nie sú financované štátom) nemajú povinnosť informovať neutrálne. Naproti tomu štátne tlačené médiá majú povinnosť zostať nestranné. Monitorovanie denníkov **Politika** a **Večernje Novosti**, dvoch štátom financovaných denníkov, dokázalo, že si túto povinnosť nesplnili.

Politika venovala prezidentovi S. Miloševićovi, vláde a koalícii SPS-JUL celkovo 58% priestoru a to prevažne pozitívnych a neutrálnych informácií. Na druhej strane, Demokratickej opozícii Srbska bolo venovaných 12% v prevažnej miere negatívnych informácií z celkového priestoru venovaného politicky relevantným subjektom. Veľký priestor dostala armáda - 14% najmä pozitívnych a neutrálnych informácií. Prezident S. Milošević dostal najväčší priestor (5292 cm²) a bol vykresľovaný pozitívne a neutrálne. Naopak V. Koštunicovi (922 cm²) boli venované iba negatívne a neutrálne zmienky.

Večernje novosti tiež venovali 57% svojho priestoru prezidentovi S. Miloševićovi, vláde a koalícii SPS-JUL, pričom tieto subjekty boli vykreslené zväčša neutrálne alebo pozitívne. Naproti tomu Demokratická opozícia Srbska získala 13% priestoru a bola vykreslená iba v negatívnom alebo neutrálnom svetle. Z prezidentských kandidátov venoval monitorovaný denník najväčší priestor prezidentovi S. Miloševićovi (3148 cm²), jeho prezentácia bola zväčša pozitívna a neutrálna. Prezidentský kandidát V. Koštunica (743,50 cm²)²⁾ bol vykresľovaný iba negatívne alebo neutrálne.

Projekt vznikol za podpory USIS a German Marshall Fund.